

ціонально наближених до нього понять. Таким чином, «правова характеристика суб'єктів захисту прав і охоронюваних законом інтересів суб'єктів господарювання в господарському суді» – це комплекс повноважень, які делеговані державою статусному учаснику нормативно врегульованих процесів, і містять істотні ознаки, котрі виділяють його з-поміж інших, прирівняних до нього учасників судового розгляду чи зацікавлених осіб під час вирішення господарського спору.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Адміністративне право України: [підручник] / [В.Б. Авер'янов, Д.А. Бекерська, Л.Р. Біла та ін.] ; за ред. С.В. Ківалова; ОНЮА. – О. : Юрид. л-ра, 2003.
2. Адміністративне право України : акад. курс : [підручник : у 2 т. / ред. кол. : В.Б. Авер'янов (голова). – К. : Юрид. думка, 2004. – Т. 1 : Загальна частина. – 2004. – 584 с.
3. Кузнецова О.А. Нормы и принципы российского гражданского права О.А. Кузнецова. – М. : Статут, 2006. – С.14.
4. Словник української мови (Академічний тлумачний словник) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sum.in.ua/s/pravo>.

5. Вікіпедія [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%BE>.

6. Словник української мови (Академічний тлумачний словник). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sum.in.ua/s/kharakterystyka>.

7. Господарський процесуальний кодекс України від 06.11.1991р. № 1798-ХІІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1798-12/page2>.

8. Закон України «Про прокуратуру» [Електронний ресурс].

9. Закон України «Про державну службу» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>.

10. Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування». [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2493-14>.

11. Кримінальний кодекс України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.

12. Про категорію «посадові особи в трудовому законодавстві». [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zib.com.ua/ua/96511-pro_kategoriyu_posadovi_osobi_v_trudovomu_zakonodavstvi.html.

13. Закон України «Про судову експертизу». [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4038-12>.

УДК 346.16 (438,477)

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗУПИНЕННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗА ІНІЦІАТИВОЮ ПІДПРИЄМЦЯ: ДОСВІД РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬЩА

Дякуновський О.Є., аспірант
кафедри господарського права
Донецький національний університет імені Василя Стуса

У статті розглянуто досвід Республіки Польща щодо правової регламентації зупинення підприємницької діяльності в контексті подальшої оптимізації регулювання відповідних відносин в Україні. Проаналізовано положення Закону Республіки Польща «Про свободу господарської діяльності» і практичний досвід їх застосування. Досліджено сучасну ситуацію у сфері тимчасового й остаточного припинення діяльності суб'єктів підприємництва в Україні. Аргументовано наявність негативних наслідків сучасного стану правового регулювання в цій сфері. Обґрунтовано пропозиції щодо їх подолання в тому числі за допомогою використання досвіду Республіки Польща в цій сфері.

Ключові слова: підприємницька діяльність, зупинення діяльності, остаточне припинення, оподаткування, податки, підтримка бізнесу, соціальні внески, суб'єкти підприємництва.

В статье рассмотрен опыт Республики Польша правовой регламентации остановки предпринимательской деятельности в контексте дальнейшей оптимизации регулирования соответствующих отношений в Украине. Проанализированы положения Закона Республики Польша «О свободе хозяйственной деятельности» и практический опыт их применения. Исследована современная ситуация в сфере временного и окончательного прекращения деятельности субъектов предпринимательства в Украине. Аргументировано наличие негативных последствий современного состояния правового регулирования в этой сфере. Обоснованы предложения по их преодолению в том числе посредством использования опыта Республики Польша в этой сфере.

Ключевые слова: предпринимательская деятельность, остановка деятельности, окончательное прекращение, налогообложение, налоги, поддержка бизнеса, социальные взносы, субъекты предпринимательства.

Diakunovskyi O.Y. LEGAL REGULATION SUSPENSION OF BUSINESS ACTIVITY BY ENTREPRENEUR INITIATIVE: THE EXPERIENCE OF POLAND

In the article the experience of Poland is described on legal regulation of business activity termination in the context of further optimizing the regulation of the relations in Ukraine. The provisions and the experience of the application of the Law of Poland “On freedom of economic activity” are analyzed there. The current situation in the interim and final termination of business entities in Ukraine is investigated. The negative effects of the current state of legal regulation in this area are availably argued. Suggestions for overcoming them, including through the use of the experience of Poland in this field are wellgrounded.

Key words: business activities, suspension of activities, final termination, tax, taxes, business support, social contributions, business entities.

Постановка проблеми. Положеннями статті 42 Конституції України [1] закріплено право кожного на підприємницьку діяльність, яка не заборонена законом. Безсумнівно, фізичні та юридичні особи, реалізуючи вказану конституційну норму, наділяються певними правами. Разом із тим вони зобов'язані виконувати обов'язки, визначені законодавством України, в тому числі щодо сплати податків та інших обов'язкових платежів.

Проте в період провадження підприємницької діяльності часто виникають ситуації, коли підприємець під впливом зовнішніх умов чи інших об'єктивних чинників, а також у силу самостійного рішення бажає зупинити підприємницьку діяльність на певний строк.

Водночас чинним законодавством України не передбачено права підприємця на зупинення підприємницької діяльності за його ініціативою. Указане негативно позначається на реалізації громадянами права на підприємницьку діяльність, зокрема ставить підприємця перед вибором: продовжувати підприємницьку діяльність в умовах існування обставин, що ускладнюють таку діяльність, продовжувати нести податкові та інші обов'язки або ж остаточно припинити підприємницьку діяльність.

Відсутність права на зупинення підприємницької діяльності й відповідного механізму, безперечно, негативно впливає на розвиток конкурентного середовища, зацікавленість громадян України в реалізації права на зайняття підприємництвом, зменшує кількість уже наявних підприємців, що в перспективі призводить до зменшення кількості податкових надходжень до бюджетів різних рівнів, добробуту держави та її громадян.

Ступінь розробленості проблеми. Питання щодо правового регулювання зупинення підприємницької діяльності за ініціативою підприємця в Республіці Польща безпосередньо й опосередковано досліджувалися польськими вченими-юристами, такими як М. Валігорські, Ц. Банасінські, К. Глібовські, М. Етел, К. Мічаловська, А. Пішщ та інші. Водночас тимчасове припинення підприємницької діяльності за ініціативою державних органів було предметом наукових досліджень Н. Саніахметової.

Крім того, питання щодо закріплення на законодавчому рівні механізму зупинення підприємницької діяльності було предметом обговорень як серед підприємців, так і в професійному юридичному середовищі.

Однак на сьогоднішній день зупинення підприємницької діяльності за ініціативою

підприємця в Україні знаходиться поза межами правового поля, оскільки таке законодавцем не врегульовано. Також указані питання не були предметом окремих наукових досліджень у нашій державі.

Разом із тим законодавством Республіки Польща, держави, що є членом Європейського Союзу та в якій успішно розвивається підприємництво, передбачено механізм зупинення підприємницької діяльності за ініціативою підприємця. Вивчення й використання вказаного досвіду було б корисним для України, сприяло б вирішенню комплексних проблем підтримки підприємців, які опинилися в скрутному становищі чи тимчасово позбавлені можливості займатися підприємницькою діяльністю, провадять підприємництво сезонно.

Метою статті є вивчення досвіду Республіки Польща щодо правового регулювання зупинення підприємницької діяльності за ініціативою підприємця та вироблення рекомендацій у частині усунення прогалин і вдосконалення чинного законодавства України в цій сфері.

Виклад основного матеріалу. З метою забезпечення термінологічної єдності понять передусім необхідно підкреслити, що «тимчасове припинення» та «зупинення» співвідносяться як аналогічні за своїм правовим змістом, є синонімами. Зокрема, Н. Саніахметова зазначає, що зупинення – це тимчасове припинення діяльності суб'єктів підприємництва [2, с. 124].

Законом Республіки Польща «Про свободу господарської діяльності» від 2 липня 2004 року [3], який справедливо називають «конституцією підприємництва», врегульовано основні питання відносин між державою й підприємцем під час започаткування, провадження та припинення підприємницької діяльності. Зокрема, вказаним нормативно-правовим актом визначено поняття підприємця й господарської діяльності, встановлено основні вимоги для набуття статусу підприємця, умови провадження регульованої діяльності, необхідність отримання спеціальних дозволів для провадження певних видів господарської діяльності, порядок використання концесії, принципи здійснення нагляду та контролю уповноваженими органами держави, порядок припинення господарської діяльності підприємця тощо.

При цьому, якщо вести мову про припинення господарської діяльності, варто зазначити, що Закон Республіки Польща «Про свободу господарської діяльності» ділить таке припинення господарської діяльності на постійне (остаточне) й тимчасове припинення (зупинення) господарської діяльності за ініціативою підприємця, яке фактично полягає у видаленні чи внесенні відповідних записів із (до) CEIDG¹ чи до реєстру KRS².

Варто наголосити, що інститут тимчасового припинення господарської діяльності за ініціативою підприємця є відносно новим для польського законодавства, легалізований пунктом 6 статті 1 Закону Республіки Польща «Про внесення змін до Закону про свободу

¹ Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej (Центральний облік та інформація про підприємницьку діяльність) – реєстр підприємців, які є фізичними особами та провадять підприємницьку діяльність на території Республіки Польщі.

² Krajowy Rejestr Sadowy (Національний судовий реєстр) – центральна база даних, яка складається з трьох окремих реєстрів: реєстру підприємців, реєстру об'єднань, інших суспільних і робітничих організацій, фундацій, а також громадських установ медичної опіки, реєстру неплатоспроможних боржників. Завданням KRS є надання інформації про юридичний статус зареєстрованого суб'єкта, найважливіші елементи його фінансової ситуації, а також представницькі органи.

господарської діяльності та деяких інших законів» від 10 липня 2008 року [4].

До 20 вересня 2008 року зупинення господарської діяльності за ініціативою підприємця в Республіці Польща було неможливим, оскільки спеціального правового механізму, реалізація якого дозволяла б тимчасово припинити господарську діяльність без настання негативних наслідків для підприємця шляхом унесення відповідних записів до CEIDG, KRS та інших реєстрів, у законодавстві Польщі не існувало [5, с. 27].

Так, норми статті 14а Закону «Про свободу господарської діяльності» (в чинній редакції) визначають порядок, строк і наслідки зупинення підприємницької діяльності.

Підприємець (фізична особа, юридична особа і структурна одиниця, що не є юридичною особою, але яка за законом наділена правоздатністю), який не використовує працю найманих працівників, може зупинити підприємницьку діяльність (пункт 1 статті 14а Закону «Про свободу господарської діяльності»).

При цьому поняття працівника визначено в статті 2 Трудового кодексу Республіки Польща [6]. Працівником є особа, яка працює за трудовим договором, призначена, обрана чи працює за кооперативним трудовим договором.

Відтак не вважається найманим працівником особа, яка виконує роботу на основі окремого доручення, договору виконання специфічних робіт, а також члени сім'ї підприємця. Тому діяльність таких осіб в інтересах і на користь підприємця не створює перешкод для зупинення його підприємницької діяльності.

Щодо строку, на який може бути зупинена підприємницька діяльність у Республіці Польща, то таким є період від 30 днів до 24 місяців (пункт 1 статті 14а Закону «Про свободу господарської діяльності»).

В окремих випадках підприємець, який не використовує працю найманих працівників і провадить підприємницьку діяльність не менше ніж 6 місяців, може зупинити таку діяльність на термін до 3 років, з метою забезпечення особистої турботи про дитину, але не довше, ніж до досягнення дитиною 5-річного віку, а якщо дитина є інвалідом або ступінь її інвалідності вимагає особистого догляду особи, на період до 6 років, але не довше, ніж до досягнення дитиною 18-річного віку (пункт 1д статті 14а Закону «Про свободу господарської діяльності»).

Водночас варто наголосити, що зупинення підприємницької діяльності є правом підприємця, яке він може, але не обов'язково повинен реалізувати, проте відновлення такої діяльності є зобов'язанням, що виникає в результаті реалізації вказаного права [7, с. 269].

Невиконання підприємцем обов'язку щодо відновлення підприємницької діяльності до закінчення максимального терміну, на який таку діяльність зупинено, має наслідком втрату статусу підприємця, права проводити підприємницьку діяльність за адміністративним рішенням Міністра економіки (пункт 2 статті 34 Закону «Про свободу господарської ді-

яльності») і початок ліквідаційної процедури (статті 24–26 Закону «Про національний судовий реєстр» [8]).

Крім того, важливо зазначити, що в силу вимог пунктів 5, 6 статті 14а Закону «Про свободу господарської діяльності» підставою для зупинення та поновлення провадження підприємницької діяльності є заява підприємця. Період зупинення підприємницької діяльності починається з дати, зазначеної в заяві про внесення інформації про зупинення діяльності, однак момент зупинення не може розпочинатися раніше за дату подачі відповідної заяви і триває до дати подання заяви про внесення інформації про відновлення діяльності, у якій вказана дата поновлення підприємницької діяльності, проте така в жодному разі не може бути раніше, ніж дата подання заяви.

У період зупинення підприємницької діяльності підприємець наділяється певними правами й обов'язками. Зокрема, підприємець, який тимчасово припинив підприємницьку діяльність, має право здійснювати всі дії, необхідні для підтримки або забезпечення джерела доходу; має право приймати борг або повинен сплатити за зобов'язаннями, що виникли до моменту зупинення підприємницької діяльності; має право розпоряджатися своїми активами; має право або обов'язок брати участь у судовому процесі, податкових і адміністративних процедурах, які є наслідком провадження підприємницької діяльності, що проводилася до її зупинення; виконує всі обов'язки, передбачені законом; має право отримувати дохід за проведену підприємницьку діяльність, що здійснювалася до її зупинення; може бути перевірений компетентними органами за загальними правилами, передбаченими для інших підприємців, які здійснюють підприємницьку діяльність (пункт 4 статті 14а Закону «Про свободу господарської діяльності»).

Отже, норми Закону Республіки Польща «Про свободу господарської діяльності» дозволяють підприємцю зупинити підприємницьку діяльність і звільняють його від публічних обов'язків, у тому числі в частині сплати внесків на соціальне страхування та податків за період такого зупинення. Важливим моментом є те, що під час періоду зупинення підприємницької діяльності статус підприємця в розумінні публічного та приватного права не втрачається. Особа продовжує вважатися підприємцем, має визначені права й обов'язки, хоча підприємницькою діяльністю фактично тимчасово не займається.

Як уже зазначалося вище, чинними нормативно-правовими актами України, в тому числі Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань» від 15 травня 2003 року № 755-IV [9] зупинення підприємницької діяльності не передбачено.

Також варто вказати, що положеннями Господарського кодексу України від 16 січня 2003 року (далі – ГК України) [10] одним із видів адміністративного-господарських санкцій передбачено обмеження або зупинення діяльності суб'єкта господарювання (частина 1 статті 239 Кодексу).

Так, частинами 2, 3 статті 246 ГК України встановлено, що в разі здійснення господарської діяльності з порушенням екологічних вимог діяльність суб'єкта господарювання може бути обмежена або зупинена Кабінетом Міністрів України, Радою Міністрів Автономної Республіки Крим, а також іншими уповноваженими органами в порядку, встановленому законом.

Підстави й порядок обмеження та зупинення діяльності суб'єктів господарювання, а також повноваження уповноважених органів приймати відповідні рішення встановлюються законом.

Однак норми ГК України регламентують зупинення підприємницької діяльності виключно в примусовому порядку за ініціативою уповноважених органів у випадку порушень підприємцем вимог чинного законодавства України.

Разом із тим Податковий кодекс України (далі – ПК України) [11] містить норми, наслідком застосування яких є настання схожих наслідків для підприємця, який не отримує прибутку та фактично тимчасово припинив свою діяльність.

Загальновідомо, що підприємці – платники податків та зборів в Україні, можуть перебувати на загальній або спрощеній системі оподаткування.

Так, перебуваючи на спрощеній системі оподаткування, платники єдиного податку першої і другої груп, які не використовують працю найманих осіб, звільняються від сплати єдиного податку протягом одного календарного місяця на рік на час відпустки, а також за період хвороби, підтвердженої копією листка (листоків) непрацездатності, якщо вона триває 30 і більше календарних днів (пункт 295.5 статті 295 ПК України).

При цьому нарахування авансових внесків для платників єдиного податку першої і другої груп здійснюється контролюючими органами також на підставі заяви щодо періоду щорічної відпустки та/або заяви щодо терміну тимчасової втрати працездатності (пункт 295.2 статті 295 ПК України).

Відтак платники єдиного податку першої і другої груп, які не використовують працю найманих осіб, звільняються від сплати єдиного податку протягом одного календарного місяця на рік на час відпустки, а також за період хвороби, підтвердженої копією листка (листоків) непрацездатності, якщо вона триває 30 і більше календарних днів, за умови подання заяви до контролюючого органу щодо періоду щорічної відпустки та/або заяви щодо терміну тимчасової втрати працездатності.

ПК України не передбачено звільнення від сплати авансових внесків із єдиного податку в разі припинення фізичною особою-підприємцем – платником єдиного податку (першої та другої груп) – провадження господарської діяльності, за винятком тих платників єдиного податку, які здійснили сплату єдиного податку авансовим внеском за весь податковий (звітний) період (квартал, рік).

У разі припинення платником єдиного податку провадження господарської діяльності податкові зобов'язання зі сплати єдиного по-

датку нараховуються такому платникові до останнього дня (включно) календарного місяця, в якому до контролюючого органу подано заяву щодо відмови від спрощеної системи оподаткування у зв'язку з припиненням провадження господарської діяльності або анульовано реєстрацію за рішенням контролюючого органу на підставі отриманого від державного реєстратора повідомлення про проведення державної реєстрації припинення підприємницької діяльності (пункт 295.8 статті 295 ПК України).

Щодо сплати єдиного соціального внеску підприємцями, які перебувають на спрощеній системі оподаткування, то за час відпустки або тимчасової непрацездатності такий платіж сплачується в обов'язковому порядку, оскільки вони залишаються платниками єдиного податку, платежі мають фіксований характер, а факт отримання доходів немає жодного значення.

Отже, в силу вимог положень ПК України зупинення підприємницької діяльності фізичних осіб-підприємців і юридичних осіб, що обрали спрощену систему оподаткування, за власною ініціативою неможливе.

Водночас єдиним можливим правовим механізмом уникнення сплати податків та обов'язкових платежів за період, у якому підприємницька діяльність фактично не проводилась, до 1 січня 2017 року для фізичної особи-підприємця був перехід на загальну систему оподаткування та подання до контролюючих (податкових) органів звітів із «нулями», тобто звітів, що підтверджують відсутність доходів за попередній період.

Так, статтями 167, 177 ПК України визначено, що доходи фізичних осіб-підприємців, що не перебувають на спрощеній системі оподаткування, отримані протягом календарного року від провадження господарської діяльності, оподатковуються за ставкою 18 відсотків від чистого оподаткованого доходу (різниця між загальним оподатковуваним доходом (виручка в грошовій і негрошовій формах) і документально підтвердженими витратами, пов'язаними з господарською діяльністю такої фізичної особи підприємця).

Разом із тим, відповідно до статті 7 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» [12] в редакції, чинній до 1 січня 2017 року, єдиний внесок для фізичних осіб-підприємців нараховувався на суми доходу (прибутку), отриманого від їхньої діяльності, що підлягав обкладенню податком на доходи фізичних осіб, і на суму доходу, що розподіляється між членами сім'ї фізичних осіб-підприємців, які беруть участь у провадженні ними підприємницької діяльності. При цьому сума єдиного внеску не могла бути меншою за розмір мінімального страхового внеску за кожен місяць, у якому отримано дохід (прибуток).

Отже, підприємець, який не здійснював підприємницьку діяльність, не отримував доходів від такої діяльності за попередні періоди, не сплачував податків та інших платежів.

З огляду на наведене, варіантом заміни механізму зупинення підприємницької ді-

яльності для фізичної особи-підприємця в Україні був перехід на загальну систему оподаткування й утримання від провадження підприємництва.

Проте 1 січня 2017 року набув чинності Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо покращення інвестиційного клімату в Україні» [13], відповідно до якого на фізичних осіб-підприємців покладено обов'язок щодо сплати єдиного соціального внеску незалежно від факту отримання доходу у звітному періоді.

Набрання чинності зазначеним Законом лише за перші три тижні стало причиною припинення 158 186 суб'єктів підприємництва [14].

Безумовно, припинення суб'єктів підприємницької діяльності в Україні в таких масштабах українською негативно впливає на розвиток підприємництва, зайнятість населення, процес його виходу з «тіньового сектору», наповнення бюджетів різних рівнів і добробут громадян загалом.

З метою запобігання припиненню роботи приватних підприємців та унеможливлення несправедливої сплати єдиного соціального внеску, 16 січня 2017 року у Верховній Раді України зареєстровано проект Закону України № 5644 про внесення змін до Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» щодо повернення до сплати єдиного соціального внеску залежно від наявності доходу суб'єктів малого й середнього підприємництва та запобігання їх масовому припиненню [15].

Законопроект пропонується повернення до сплати єдиного соціального внеску залежно від наявності доходу суб'єктів малого й середнього підприємництва (що знаходяться на загальній системі оподаткування) без сплати єдиного соціального внеску за період неотримання доходу (прибутку).

Крім того, ще одним Законопроект «Про внесення змін до деяких законів України щодо гарантування прав і законних інтересів суб'єктів малого і середнього підприємництва» від 4 січня 2017 року № 5633 [16] пропонується запровадити тримісячний перехідний період для здійснення реєстраційних дій щодо припинення підприємницької діяльності фізичної особи-підприємця (що знаходиться на загальній системі оподаткування, а також особи) без сплати єдиного соціального внеску за цей період.

Проте ні повернення до застосування норм, які були чинними до 1 січня 2017 року, ні встановлення перехідного періоду для вчинення суб'єктами підприємництва реєстраційних дій щодо легалізації припинення їхньої діяльності не вирішують комплексних проблем у вказаній сфері, зокрема в частині забезпечення підприємців правом і механізмом тимчасового припинення провадження підприємницької діяльності за власною ініціативою.

Висновки. На нашу думку, запровадження правового механізму зупинення підприємницької діяльності за ініціативою підприємця, схожого до того, який існує в Республіці Поль-

ща, забезпечить вагому підтримку бізнесу з боку держави в умовах існування перешкод для здійснення такої діяльності, зменшить податковий тиск у період скрутного фінансового становища підприємця, стимулюватиме ініціативу суб'єктів підприємництва до відновлення активної фази провадження підприємницької діяльності, а також зменшуватиме часові та матеріальні витрати, які пов'язані з процедурами ліквідації й повторної реєстрації суб'єктів підприємництва, збільшуватиме кількість підприємців і податкових надходжень до бюджетів різних рівнів.

Із цією метою необхідно внести зміни до Господарського кодексу України, Цивільного кодексу України, Податкового кодексу України, Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців та громадських формувань» та інших нормативно-правових актів у частині запровадження правового механізму зупинення діяльності суб'єкта підприємництва.

Обов'язковими умовами такого зупинення, безумовно, мають бути встановлення мінімального й максимального строків зупинення підприємницької діяльності, відсутність найманих працівників, податкової та іншої заборгованості, звернення суб'єкта з відповідною заявою до компетентних органів і внесення запису про зупинення підприємницької діяльності до Єдиного державного реєстру юридичних осіб фізичних осіб-підприємців і громадських формувань.

Отже, існування правового механізму зупинення підприємницької діяльності забезпечуватиме звільнення підприємств від надмірних обтяжень у частині оподаткування, застосування санкцій з боку контролюючих органів, коли підприємницька діяльність фактично не проводиться, сприятиме відновленню діяльності після усунення перешкод для здійснення такої діяльності. Крім того, вказаний механізм зупинив би процес масового остаточного припинення суб'єктів підприємництва, що спостерігається останнім часом, і збільшив би кількість підприємців, які відновлюють підприємницьку діяльність після її припинення (зупинення).

ЛІТЕРАТУРА:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Господарське право України : [навчальний посібник] / за заг. ред. проф. Н.О. Саніахметової. – Х. : Одиссей, 2005. – 608 с.
3. Ustawa z dnia 2.7.2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. 2004 nr 173 poz. 1807 ze zm.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20041731807>.
4. Ustawa z dnia 10.7.2008 r. o zmianie ustawy o swobodzie działalności gospodarczej oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. 2008 nr 141 poz. 888) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20081410888>.
5. Piszcz A., Zawieszenie i wznowienie wykonywania działalności gospodarczej // Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego. – 2009. – № 10.
6. Ustawa z dnia 26.6.1974 r. Kodeks pracy (Dz.U. 1974 nr 24 poz. 141) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19740240141>.

7. C. Banasiński (w:) H. Gronkiewicz-Waltz i M. Wierzbowski (red.), Prawo gospodarcze. Zagadnienia administracyjnoprawne, LexisNexis, Warszawa, 2009.

8. Ustawa z 20.8.1997 r. o Krajowym Rejestrze Sadowym (Dz.U. z 2013 r. poz. 1203 ze zm.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WD19971210769>.

9. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань : Закон України від 15 травня 2003 року № 755-IV // Офіційний вісник України. – 2003. – № 25. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/755-15>.

10. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. № 436-IV // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2003. – № № 18, 19–20, 21–22. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.

11. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року // Офіційний вісник України. – 2010. – № 92. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

12. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України від 8 липня 2010 року // Офіційний вісник України. – 2010. – № 61. –

[Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2464-17>.

13. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо покращення інвестиційного клімату в Україні : Закон України від 21 грудня 2016 року // Офіційний вісник України. – 2017. – № 4. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1797-19>.

14. Украинцы за три недели закрыли почти 160 тысяч частных предприятий // Издательский дом «Галицкие контракты» [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://kontrakty.ua/article/100287>.

15. Проект Закону про внесення змін до Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» щодо повернення до сплати єдиного соціального внеску в залежності від наявності доходу суб'єктів малого і середнього підприємництва та запобігання їх масовому припиненню від 16 січня 2017 року № 5644 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=60916.

16. Проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо гарантування прав і законних інтересів суб'єктів малого і середнього підприємництва від 4 січня 2017 року № 5633 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=60896.

УДК 346.91.01(477):341(045)

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ НОРМ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА У ГОСПОДАРЬКЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ

Пігарева Г.І., асистент
кафедри права та публічного адміністрування
Маріупольський державний університет

Статтю присвячено визначенню поняття «імплементация» норм міжнародного права. Доведено, що імплементация норм міжнародного права у господарське процесуальне право обумовлена інтеграційними процесами, що потребують одноманітних механізмів правового регулювання, особливо в умовах глобалізації та трансформації економіки. Досліджено, що головною метою є поступова трансформація з метою зближення правових систем.

Ключові слова: імплементация, норми міжнародного права, господарське процесуальне законодавство, Конвенція, міжнародно-правові стандарти.

Статья посвящена определению понятия «имплементация» норм международного права. Доказано, что имплементация норм международного права в хозяйственное процессуальное право обусловлена интеграционными процессами, которые требуют одинаковых механизмов правового регулирования, особенно в условиях глобализации и трансформации экономики. Исследовано, что главной целью является постепенная трансформация с целью сближения правовых систем.

Ключевые слова: имплементация, нормы международного права, хозяйственное процессуальное законодательство, Конвенция, международно-правовые стандарты.

Pihareva H.I. IMPLEMENTATION RULES OF INTERNATIONAL LAW IN THE ECONOMIC PROCEDURAL LEGISLATION UKRAINE

The article is devoted to the definition of “implementation” rules of international law. It is proved that the implementation of international law on procedural law due to the economic integration processes which require uniform regulation mechanisms, especially in the context of globalization and economic transformation, and investigated that the main goal is the gradual transformation to approximate legal systems.

Key words: implementation, rules of international law, economic procedural legislation, Convention, international legal standards.

Постановка проблеми. Посилення імплементацийних процесів у зв'язку з євроінтеграцією України, стрімкість розвитку господарсько-процесуальних відносин у межах українського та міжнародного простору обумовлюють оновлення господарського процесуального законодавства, удосконалюючи ефективність впливу імплементации норм між-

народного права на господарське процесуальне законодавство України.

У контексті сучасного врегулювання господарсько-процесуальних відносин важливе місце займають питання імплементации міжнародно-правових норм у господарському процесуальному законодавстві, окремі аспекти яких досі мають дискусійний характер.